

Koulutyön opas

Suomen Vapaakirkon Nuoret

Sisällysluettelo

1. Esipuhe	3
2. Tämä on meidän ”peli” – koulutyön tavoitteet ja mahdollisuudet	4
2.1 Missionäärisyys	4
2.2 Informatiivisuus	5
2.3 Imagollisuus	5
3. Tunne ”pelikenttä” – faktaa nuorista	5
3.1 Ota selvää millaisessa maailmassa lapset ja nuoret elävät tänään	6
3.2 Nuorisotyypit pääpiirteittäin	8
3.3 ”Back to the school” – palauta mieleen oma kouluaikasi	9
4. Valitse pelistrategia – koulutyön keinot	10
4.1 Kouluvierailut oppitunneille	10
4.2 Aamunavaukset	11
4.3 Muut mahdollisuudet	12
5. Varustaudu itse peliin – valmistaudu hyvin	13
5.1 Oma hengellinen elämä – ora et labora	13
5.2 Valmistele esityksesi hyvin	14
6. Pukukopista kentälle – rakenna yhteys	15
6.1 Luo henkilökohtaisia yhteyksiä	15
6.2 Tarjoa selkeitä ”paketteja”	15
6.2 Aloita rohkeasti huipulta	16
6.3 Yhteistyön voima – muut seurakunnat ym. Järjestöt	17
7. Pelissä – mitä tunnilla tapahtuu	18
7.1 Ole oma itsesi ja laita kaikki peliin	18
7.2 Tee tilattu vierailu eläväksi	19
7.3 Hyökkäys- vai puolustuspelejä – vierailun ainutlaatuisuus	20
8. Mitä pelin jälkeen – vierailun päätös	22
8.1 Jätä hyvä jälki	22
8.2 AAR- after action review	22
9. Peliä pelin sisällä – varusta uskovat nuoret toimimaan kouluissa	23

1. Esipuhe

Tämän koulutusoppaan tarkoitus on rohkaista seurakuntia tekemään koulutyötä ja antaa joitakin eväitä sen tekemiseen. Oppaassa ei ole esimerkkitunteja tai muuta toiminnallista aineistoa, koska uskon vahvasti luovuuden voimaan. Valmiit mallit usein kahlitsevat Jumalan asettaman luovuuden meissä. Todettava kuitenkin on, että Suomen Vapaakirkon Nuorten kotisivulla on materiaalipankki, jota voi ja kannattaa hyödyntää.

Koulut ovat auki ja odottavat sinne menijöitä. Haluan haastaa sinua miettimään, kuinka voisit hyödyntää tämän mahdollisuuden omalla paikkakunnallasi ja yhdistää sen luontevasti seurakuntasi lapsi- ja nuorisotyöhön. Uskon, että jos näin teet, tulet positiivisesti yllättymään.

Tämän oppaan teemat nousevat siitä kokemusmaailmasta, jossa olen itse viime vuosina toiminut pääkaupunkiseudun koulutyöntekijänä. Olen vierailut päiväkodeissa, alakouluissa, yläkouluissa sekä lukioissa, joten tulen oppaassa käsittelemään koulutyöhön liittyviä asioita yleisellä tasolla ja olen pyrkinyt löytämään yhteisiä periaatteita koulutyön sektorilta.

Jumala kysyy edelleenkin tämän avatun oven kohdalla meiltä:

”Kenet minä lähetän?”

Rukoilen, että mahdollisimman moni vastaisi:

”Lähetä minut!”

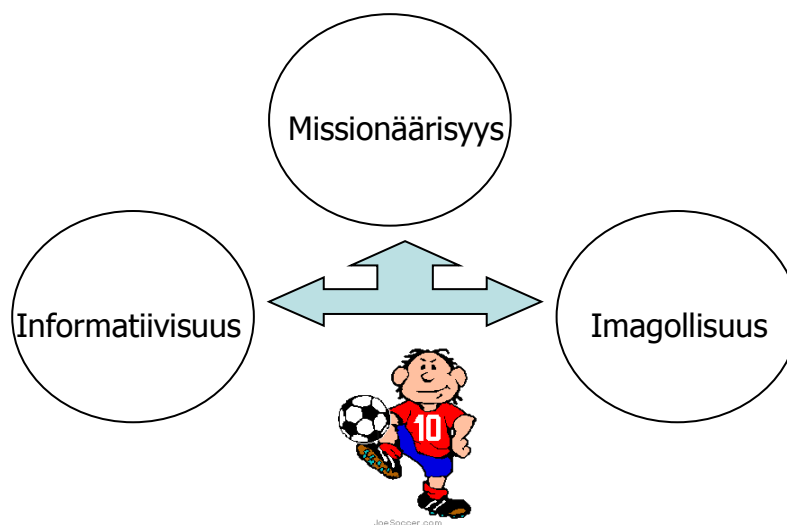
PALLO ON NYT SINULLA!

Vantaalla 15.6.2008

Ari Korolainen

2. Tämä on meidän "peli" – koulutyön tavoitteet ja mahdollisuudet

Koulutyössä on kolme ulottuvuutta, jotka on hyvä pitää mielessä vieraillessaan kouluissa. Nämä ulottuvuudet luovat perustan koulutyölle ja sen tekemiselle. Kun nämä kolme ulottuvuutta on sisäistetty, ei enää tarvitse etsiä motivaatiota tai löytää syitä koulutyön tekemiseen. Kun "pelin" tärkeys on oivallettu ja se, että voimme vain voittaa tämän työn kautta, silloin ei kannata enää aikailla. Mennään rohkeasti "peliin" mukaan ja aloitetaan koulutyö, koska se on meidän mahdollisuutemme.

Kuva 1. Koulutyön kolme ulottuvuutta.

2.1 Missionärisyys

Koulutyön idea on siinä, että otamme Jeesuksen antaman lähetyskäskyn vakavasti ja alamme toimia sen mukaan. Koulutyön kautta voimme tavoittaa satoja ja tuhansia suomalaisia lapsia ja nuoria evankeliumin sanomalla. Niitä, jotka eivät muuten koskaan kuulisi "uutisia" rakastavasta Jumalasta. Kansainvälistyminen lisääntyy ja maahanmuuttajia tulee Suomeen, joten koulujen kautta on mahdollisuus tavoittaa myös eri uskontoihin kuuluvia lapsia ja nuoria.

Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni...

Matteus 28:19

Koulutyön tavoitteena on ensisijaisesti levittää evankeliumia. Evankeliumi, jonka keskuksessa on Jeesus Kristus, antaa toivon ja lohdun. Tätä meidän ei tule koskaan jättää "piiloon", vaan pitää evankeliumi rohkeasti ja selkeästi esillä.

Menkää kaikkialle maailmaan ja julistakaa evankeliumi kaikille luoduille.

Markus 16:15

2.2 Informatiivisuus

Kouluvierailujen kautta on mahdollisuus jakaa tietoa. Kouluvierailut mahdollistuvat pääasiassa aiheiden tai teemojen kautta, joita on tarjottu kouluille. Niinpä vierailujen kautta informaatiota kulkee vierailijalta oppilaille ja opettajille. Tässä yhteydessä haluan korostaa, että vierailijan on pysyttävä aiheessa! Aiheesta riippuen kristinuskon keskeisiä teemoja on mahdollista nostaa esiin luonnollisella tavalla.

Vierailut ovat myös hyvä mahdollisuus tuoda informaatiota seurakunnasta ja sen toiminnasta paikkakunnalla. Tämä mahdollistaa seurakunnan lapsi- ja nuorisotyön kasvun uusilla "kasvoilla". Kouluvierailut ovat siis parhaimmillaan kuin "ramppeja", joita pitkin seurakuntimme voi tulla kymmeniä lapsia ja nuoria. Vierailujen kautta voi myös tiedottaa erilaisista tapahtumista kuten esim. Kids' Action Night –tapahtumista.

2.3 Imagollisuus

Vierailijan on hyvä muistaa, että hän on myös imagollinen vaikuttaja. Hän on edustamassa Jumalan valtakuntaa, kristittyjä sekä tietysti myös taustayhteisöään. Se, miten kouluvierailun aikana esiinnyttään ja ollaan, voi olla merkittävä ja ainutlaatuinen kokemus oppilaille kristillisyydestä ja kristityistä. On tärkeää käyttäytyä asiallisesti ja kiihkottomasti. Innokas käännätyminen, väittelyt tai fanaattisuus saavat nopeasti koulujen ovet sulkeutumaan sekä omaltasi että mahdollisesti muiltakin seurakunnilta.

Käyttäytykää vain Kristuksen evankeliumin arvon mukaisesti, että minä, tulinpa sitten teidän tyköne ja näin teidät tai olin tulematta, saan kuulla teistä, että te pysytte samassa hengessä ja yksimielisinä taistelette minun kanssani evankeliumin uskon puolesta, vastustajia missään kohden säikähtämättä; ja se on heille kadotuksen, mutta teille pelastuksen merkki, merkki Jumalalta. Sillä teidän on suotu, Kristuksen tähden, ei ainoastaan uskoa häneen, vaan myös kärsiä hänen tähtensä, teidän, joilla on sama taistelu, mitä näitte ja nyt kuulette minun taistelevan.

(Fil. 1:27–30)

Kouluvierailut ovat siis todellisuudessa PR-toimintaa kristittyjen, seurakunnan ja vapaakirkollisuuden hyväksi. Jos haluat olla kristitty, joka vaikuttaa, aikasi on nyt lähtee liikkeelle ja ottaa suunta kouluihin!

3. Tunne ”pelikenttä” – faktaa nuorista

Kun lähetystyöntekijä valmistuu omaan tehtäväänsä ja suorittamaan kutsumustaan, hän perehtyy kohdemaan kulttuuriin, kieleen ja olosuhteisiin sekä ympäristöön. Samoin jalkapallovalmentaja tutustuu vastustajan pelitaktikkaan ja pelaajiin yrittäen löytää näistä heikkouksia, joihin voi ”iskeä”. On siis ehdottoman tärkeää olla selvillä lasten ja nuorten ”maailmasta”, kun lähtee tekemään koulutyötä.

3.1 Ota selvää millaisessa maailmassa lapset ja nuoret elävät tänään

Ensimmäiseksi on hyvä tutustua lasten ja nuorten arvomaailmaan. Tällä hetkellä vallalla on ns. New Age –ajattelu, joka ilmenee mm. seuraavilla tavoilla:

- saat uskoa ja ajatella miten itse haluat, jokainen muodostaa oman totuutensa
- hengellisyyden ”supermarket aika”, jossa ihminen kasailee eri uskonnoista ja uskomuksista oman jumalansa sekä pelastuksensa
- suurten instituutioiden, kuten kirkon ja kristinuskon arvovalta on kokenut konkurssin ja yleisesti suhtaudutaan kielteisesti niihin, jotka puhuvat totuudesta

Toiseksi on syytä ottaa huomioon koko koululaitoksen olevan evoluutio-opin takana. Evoluutioteoria haastaa luomisopin vahvasti ja niinpä luomisopin puolestapuhujat tulevat kohtaamaan monenlaisia ja -tasoisia kysymyksiä. Tähän kannattaa varautua ja rukoilla Jumalalta viisautta kuinka toimia erilaisissa tilanteissa. Kiivaita väittelyitä kannattaa aina välttää, koska erittäin harvoin ne johtavat kuitenkaan mihinkään.

Kolmanneksi on hyvä tunnistaa hedonismin vaikutus, joka on seurausta kasvatuksesta ja opittu seuraamalla median roolimallien elämää. Nautinnonhalu ja minäkeskeisyys ovat tässä ajassa vallalla olevia arvoja. Näistä seuraa myös vahvasti auktoriteettien vastustaminen. On myös toki huomioitava, että kapinointi aikuisia ja auktoriteetteja kohtaan kuuluu luonnollisesti lapsen ja nuoren normaaliin kehitykseen.

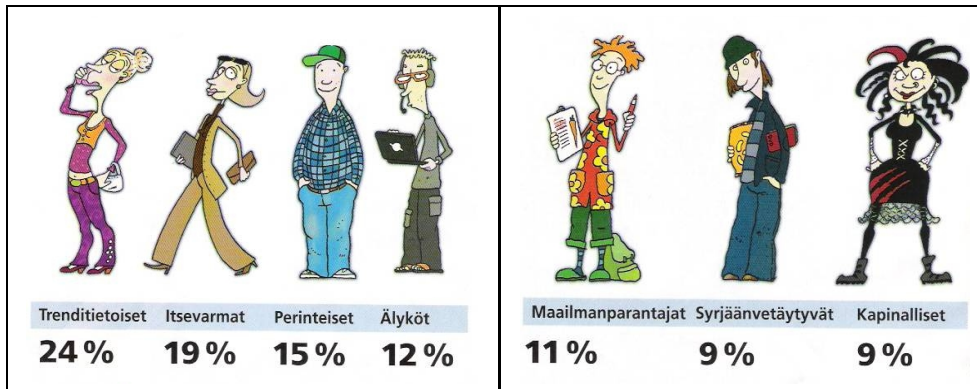
Neljänneksi on huomioitava, että ydinperhemalli on "pirstaloitunut". Lapset ja nuoret, joita kohtaamme kouluissa ovat enenevässä määrin yksinhuoltajien sekä uusperheiden lapsia. Tämä heijastuu mm. turvattomuutena sekä luottamuspulana aikuisia kohtaan. Työelämän kiireisyys ja paineet vaikuttavat usein myös lapseen. Vanhempien poissaolo pakottaa lapset ottamaan vastuuta varsin aikaisin omasta elämästään.

Viidenneksi on mainittava "hurja" teknologian kehitys, joka on avannut aivan uudenlaisen maailman lasten ja nuorten maailmaan. Tämän päivän lapsi ja nuori kohtaa hurjan määrän informaatiota, jota hän ei pysty millään käsittelemään. Hän saattaa viettää tunteja päivittäin tietoverkossa ja tietokonepelien parissa. Monien parhaat ystävät ovat nykyisin verkossa jopa toisella puolella maapalloa. Teknologian kehitys on vaikeuttanut joidenkin kykyä kohdata oikeita ihmisiä "livenä".

Joten kouluvierailija joutuu kohtaamaan haasteellisen "kentän" astuessaan koulun ovesta sisään. Samalla tämä haaste on myös suuri mahdollisuus kristityille ja kristillisille seurakunnille.

3.2 Nuorisotyypit pääpiirteittäin

Aion seuraavaksi luoda katsauksen eri nuorisotyyppeihin ja ominaisuuksiin. Lähteenä käytän kansallista nuorisotutkimusta 15/30 Research ja sen pohjalta olen kysellyt talven 2007 aikana koululaisryhmiltä nuorisotyyppien ominaisuuksista. Nuorisotyypit jakautuvat tutkimuksen mukaan alla olevalla tavalla.

- **Trenditietoiset:**

Ominaista heille on merkkipaatteiden käyttö ja muodin seuraaminen. He käyttävät uusinta teknologiaa ja ovat "laumasieluja", joille ulkonäkö on kaikki kaikessa. Trenditietoiset ovat itsekkäitä ja tykkäävät "bilettää" paljon.

- **Itsevarmat:**

Ominaista heille on itsekkeskeisyys. He ovat usein ns. oman tien kulkijoita ja vähät välittävät muiden mielipiteistä. Omasta mielestään onnistuvat kaikessa ja ovat usein johtohahmoja. Itsevarmat ovat ahkeria ja kiireisiä.

- **Perinteiset:**

Ominaista heille on rentous. Heille käy periaatteessa kaikki ja heistä voisi sanoa, että he ovat sopeutujia. Perinteiset ovat ystävällisiä "taviksia". Pukeutumisellaan he eivät herätä huomiota.

- **Älyköt:**

Ominaista heille on tietokoneet ja teknologia. Heitä kutsutaan "dataajiksi". Älyköt tekevät läksyt tunnollisesti, mutta elelevät omissa maailmoissaan tai porukoissaan. Usein heillä on vaikeuksia luoda sosiaalisia suhteita.

- **Maailmanparantajat:**

Ominaista heille on iloisuus ja auttavaisuus. Maailmanparantajat ovat usein kasvissyöjiä ja "kirpputorifriikkejä". Heidän ajatuksissaan on maailmanparannusohjelmia ja he kuuntelevat reggeetä.

- **Syrjäänvetäytyvät:**

Ominaista heille on ujous ja yksinäisyys. Heitä kiusataan usein ja heillä on mahdollisesti itsetuhoisia ajatuksia.

- **Kapinalliset:**

Ominaista heille on mustat vaatteet ja anarkistinen musiikki. He vihaavat auktoriteetteja avoimesti ja ovat usein kovaäänisiä kommentoijia. Heillä on halu aiheuttaa "hämminkiä".

3.3 "Back to the school" – palauta mieleen oma kouluikasi

Mennessäsi koulumaailmaan olet vierailija ja joudut tunkeutumaan hetkeksi sinulle vieraaseen ympäristöön, joten on avuksi palauttaa mieleesi millaista oli itse olla koulussa. Aina ei innostanut istua tunti tunnin jälkeen pulpetissa ja kuunnella opettajien juttuja. Oppilasaines oli hyvin eritasoista. Osa oli innokkaita oppijoita ja osalle koulu oli "välttämätön paha". Tämä on todellisuutta edelleenkin. Mitä paremmin pystyt palauttamaan mieleesi omia kokemuksiasi sitä paremmin löydät luovia keinoja ja tapoja lähestyä oppilaita vierailusi aikana.

Kouluillakin on omia erityispiirteitä riippuen asuinalueesta ja oppilasaineksesta. Monissa kouluissa on painopisteitä; esim. taiteisiin, liikuntaan tai ilmaisuun liittyviä. Näistä seikoista on hyvä olla selvillä, koska se saattaa antaa mahdollisuuksia päästä hedelmälliseen vuorovaikutukseen oppilaiden kanssa. Taustatyön merkitystä ei siksi voi koskaan korostaa liikaa, koska sen tekeminen "maksaa" varmasti takaisin.

4. Valitse pelistrategia – koulutyön keinot

Seuraava askel on miettiä millaisia keinoja aikoo käyttää yrittäessään luoda kontakteja kouluihin. Tässä vaiheessa on tärkeää selvittää perusteellisesti käytettävissä olevat resurssit. Käytännössä tämä tarkoittaa selvitystä siitä, kuinka paljon on rahaa käytettävissä, kuinka paljon on aikaa käytettävissä sekä paljonko ihmisiä on mahdollisuus ottaa mukaan koulutyöhön. Näistä realistisista lähtökohdista syntyy suunnitelma paikalliselle koulutyölle.

Koulutyö on varsin monimuotoista ja siinä on mahdollisuus luovuudelle. Seuraavaksi tulen esittelemään vain muutamia mahdollisuuksia esimerkkeineen. Haluan korostaa, että näiden lisäksi voi kokeilla mitä tahansa muutakin ”juttua”, joilla voi vierailta kouluissa.

4.1 Kouluvierailut oppitunneille

Ihan ensimmäiseksi suosittelen niille, jotka aikovat tehdä kouluvierailuja säännöllisesti, hankkia peruskoulun opetussuunnitelmasta uskontokasvatuksen osuuden. Sen voi ladata ilmaiseksi Internetistä osoitteesta www.oph.fi. Sieltä avautuu loistava mahdollisuus tarkastella millaisia opintokokonaisuuksia ja aiheita peruskoulun oppilailla on. Tämän pohjalta voi tarjota apua eli vierailua selkeästi kohdennettuna opetussuunnitelman tiettyyn kohtaan. Näin ollen kouluvierailija on ”asiantuntija” ja voimavara koulun henkilökunnalle.

Yleisin mahdollisuus on vierailta esittelemässä Vapaakirkkoa, sen syntyä sekä toimintaa ja peruseriaatteita. Esittelyn yhteydessä on luontevaa kertoa omasta uskoontulostaan ja siitä kuinka on päätyneet Vapaakirkkoon.

Uskontotunneille on mahdollisuus mennä vaikkapa kertomaan Raamatusta ja sen keskeisestä sisällöstä. Itsetuntoa käsittelevät aiheet ovat kysytyjä, samoin seksuaalisuuteen sekä päihteisiin liittyvät vierailut on helppo ”myydä” kouluille.

Korostan tässä yhteydessä uudelleen vierailijan omien luontaisten vahvuuksien ja erityisosaamisen merkitystä. Suosittelen lämpimästi, että lähdet ”pelaamaan” omilla vahvuuksillasi, koska se on menestyksekkäintä sekä raamatullista. Daavid on tästä hyvä esimerkki, kun hän lähti taisteluun Goljatia vastaan hänelle itselleen tutuilla aseilla. (1. Sam. 17:32–40)

4.2 Aamunavaukset

Hartauksien osuus on huomattavasti vähentynyt kouluissa, mikä on todella harmillista. Pääsääntöisesti kouluissa kuitenkin edelleen toteutetaan aamunavauksia. Aamunavaukset suoritetaan keskusradion kautta tai juhlasalissa isommalle porukalle.

Aamunavaukset ovat kestoaltaan yleensä n. 5 minuuttia. Kannattaa etukäteen selvittää paljonko aikaa on käytettävissä, millainen tila on käytössä ja millaista välineistöä on käytettävissä. Aamunavauksen voi myös etukäteen nauhoittaa ja silloin siihen on helppo liittää monenlaisia tehokeinoja puhutun viestin lisäksi. Nauhoituksen etuna on, ettei tarvitse jännittää kuinka tekninen suoritus onnistuu. Jännitystä lisää se seikka, että keskusradion mikrofoni on usein keskellä opettajainhuonetta tai mitä kummallisimmassa paikassa.

4.3 Muut mahdollisuudet

Kouluihin on mahdollista päästä myös monilla muillakin tavoilla ja tässä astuu kuvioon luovuus sekä yritteliäisyys. Esittelen tässä muutamia mahdollisuuksia.

Kids' Action Night –lastentapahtumat on yksi hyvä mahdollisuus luoda yhteyksiä paikkakunnan kouluihin. Oma kokemukseni on ollut todella myönteinen. Olen vierailut luokissa esittelemässä tulevaa tapahtumaa toiminnallisen esityksen kautta. Tästä on avautunut monesti myös ns. jatkovierailuja. Tapahtumat ovat korkeatasoisia ja laadukkaita, joten rohkeasti vain kertomaan niistä.

Erilaisia näyttelyitä ja infotilaisuuksia on mahdollista myös pitää kouluissa, kuten esim. lähetyšnäyttelyitä tai vastaavia. Seurakuntiemme piirissä on eri alojen ammattiosaajia, joiden kanssa voi suunnitella kokonaisuuksia kouluvierailuja varten. Koulut ovat yleensä varsin myötämielisiä tällaisia kohtaan.

Monissa seurakunnissa on varsin laadukasta rekvisiittaa jo valmiina, joita hyväksi käyttäen on mahdollista toteuttaa vierailuja kouluihin. Nukketeatterit, draamat ja näytelmät ovat hyvä tapa lähestyä kouluja. Nyt on aika herätellä käsikirjoittajat ja toteuttajat eri tahoilla hereille ja alkaa ”rakentaa” vaikkapa nukketeatteria lähialueen koululle aiheesta KIUSAAMINEN. Käsikirjoitus pohjana voi käyttää LAUPIAS SAMARIALAINEN -kertomusta.

Koulut järjestävät monenlaisia teemapäiviä, retkiä, ym. joihin toivotaan ulkopuolista panostusta. Etenkin oppilaiden vanhemmat ja miksei myös muut voivat näin luontevalla tavalla olla mukana koulun toiminnassa. Aina ei tarvitse tarjota omaa, vaan voi mennä mukaan siihen mitä koulussa jo tapahtuu ja siinä loistaa valoa.

5. Varustaudu itse peliin – valmistaudu hyvin

5.1 Oma hengellinen elämä – ora et labora

Kouluvierailu on ”kova juttu” vierailijalle itselleen ja myös kouluyhteisölle. Vierailija on edustamassa Jumalan valtakuntaa ja kertomassa hyviä uutisia JEESUKSESTA. Tämä ei aina ole ”yhtä juhlaa”, vaan vastustusta voi esiintyä. Vastustus voi esiintyä ihan inhimillisellä tasolla, koska monilla voi olla varsin kielteisiä kokemuksia hengellisyydestä, joiden tähden ennakkoluulot ovat usein vahvan negatiivisia. Nämä henkilökohtaiset kokemukset heijastelevat joskus hyvin räikeästi oppilaista ja koulun henkilökunnasta. On tiedostettava tosiasia, että olemme kristittyinä ”sodassa” pimeyden voimia vastaan ja joskus vierailija tuntee nämä voimat ”nahoissaan” todellisina. Vierailijan on syytä olla kasvanut kristitty, joka ei hätkähdä tai provosoidu kohdatessaan vastustusta.

Haluan korostaa rukouksen merkitystä tutun sanonnan kautta: ora et labora – rukoile ja työtä tee. Vierailijan ja kouluvierailujen takana tulisi aina olla rukoilevia Jumalan ihmisiä sekä seurakunta. On tärkeää tiedottaa seurakunnalle vierailuista ja pyytää rukoustukea. Parhaimmillaan kouluvierailuista tulee koko seurakuntaa yhdistävä tekijä.

Kuva 2. Muista tiedottaa seurakunnassa kouluvierailuista ja pyytää rukoustukea.

Vierailijan itsensä on syytä huolehtia omasta hengellisestä elämästään ja vireystilastaan. Ajan varaaminen rukoukselle ”maksaa” takaisin aivan varmasti. Itselläni on tapana ennen kouluvierailua kuunnella omassa autossani koulun pihalla muutama hengellinen kappale cd-soittimesta, lukea Raamattua ja rukoilla.

5.2 Valmistele esityksesi hyvin

Eräs legendaarinen jääkiekkovalmentaja toteaa kirjassaan seuraavaa:

"95% keskittyminen on 50% suoritus."

"Ei ole sattumaa, että voittajat rakastavat valmistautumista."

Et voi mennä kouluun asenteella "soitellen sotaan", etkä "vasenta kättä heilutellen". Vierailijalta odotetaan asiantuntemusta ja ammattitaitoa. Siksi vierailijan on valmisteltava esityksensä hyvin. Olipa kyseessä vierailu koulun oppitunnille, aamunavauksen pitäminen tai muu vierailu.

Suunnittele vierailun sisältö yksityiskohtaisesti ja harjoittele se kunnolla. Jos käytät apuvälineitä, opettele niiden käyttö etukäteen. Koulussa oppilaiden edessä se on jo liian myöhäistä. Hyvä suunnitelma antaa vierailijalle itselleen turvallisuuden tuntua ja on parempi, että vierailijalla on enemmän materiaalia käytössä kuin olisi edes tarpeellista. Kokemuksen karttuessa voi improvisoida enemmän, mutta alussa kannattaa pitäytyä suunnitelmassa.

Muista, että kouluvierailun aikana et voi kertoa kaikkea mitä tiedät ja mitä haluaisit sanoa. Siksi on tärkeää miettiä kahdesta kolmeen asiaa, jotka ehdottomasti haluat tuoda vierailusi aikana esiin. Aika on rajallinen ja siksi ei kannata "harhautua" sivuraiteille kovin pitkäksi aikaa pääasian kustannuksella.

Ota valmisteluvaiheessa huomioon, että kristilliset termit ja sanasto on tämän päivän lapsille ja nuorille varsin vierasta. Asiat, jotka sinulle ovat itsestäänselvyksiä, eivät välttämättä ole kuulijoille koulussa ollenkaan selviä. Jos käytät hengellistä sanastoa tai sanoja Raamatusta (esim. synti, vanhurskauttaminen tai armo), ne kannattaa lyhyesti selittää esityksesi aikana. Pyri pitämään esittämäsi asiat yksinkertaisina, jotta kuulijat ymmärtäisivät sinua. Lisäksi kannattaa panostaa havainnollistamiseen ja vuorovaikutukseen oppilaiden kanssa. Muista, että hyvin suunniteltu on puoliksi tehty.

6. Pukukopista kentälle – rakenna yhteys

Nyt on seuraavan ja ehkä vaikeimman vaiheen tarkastelun aika. Olet suunnitellut ja motivoitunut kouluvierailuihin. Peli voi alkaa vasta pelikentällä, joten nyt suunnitelmi-
sta ja ideoista täytyy tehdä totta. On aika astua seuraavaan vaiheeseen, pelikenttä
odottaa sinua.

6.1 Luo henkilökohtaisia yhteyksiä.

Jotta pääsisit kouluun vierailijaksi sinun on oltava heidän mielestään luotettava
vieras. Luottamus voi kohdistua joko yhteisöosi (vapaaseurakunta/Vapaakirkko) tai
sinuun itseesi. Henkilökohtaista luottamusta ei voi ottaa, se täytyy ansaita.
Luottamusta ansaitaan luomalla henkilökohtaisia suhteita koulun rehtoriin ja
opettajiin. Panosta siksi suhteiden luomiseen ja tutustumiseen. Parhaimmillaan
sinulle syntyy koulun henkilökunnan kanssa hyvä työyhteys, joka hyödyttää teitä
molempia vuosien ajan.

6.2 Tarjoa selkeitä ”paketteja”

Kouluvierailuja varten kannattaa miettiä seuraavia asioita: kohdealue, kohdeikäryhmä
ja vielä kerran miettiä käytettävissä olevat resurssit. Kun nämä asiat ovat selvillä, on
rohkeasti ”rakennettava” oma mainosstrategia. Se vaatii kouluvierailujen
tuotteistamisen eli on pyrittävä tekemään selkeä ja yksinkertainen mainos, jota voi
jakaa eri tiedotuskanavia pitkin. Näitä keinoja ovat ainakin seuraavat yleisimmät
tavat: kirje, soittaminen, sähköposti, kotisivut ja henkilökohtainen tapaaminen. Usein
kannattaa käyttää monia tapoja rinnakkain. Kaikkein tehokkainta on edelleenkin
klassinen tapa eli opettajan tai rehtorin henkilökohtainen tapaaminen.

Avoimuus, rehellisyys ja rohkeus ovat tärkeää ”mainonnassa”. Kerro muutamalla
sanalla, kuvalla tai muulla tavoin vierailun sisällöstä niin, että se herättää
mielenkiintoa ja halua ottaa yhteyttä. Tässä yhteydessä on hyvä kertoa selkeästi
omasta taustayhteisöstään ja varautua hiukan selittämään sen taustoja.

Jos aiot suorittaa "mainoskiertueen", muista silloin pitää mukana jotain materiaalia, jota voit jättää koulun henkilökunnalle. On hyvä tiedostaa, että kouluhin on tarjolla monia muitakin vierailijoita, joten sinun on erotuttava eduksesi.

6.3 Aloita rohkeasti huipulta

Jos olet aloittamassa kouluvierailuja paikkakunnallasi, kannattaa aina aloittaa "huipulta". Ota selvää siitä kuka vastaa paikkakuntasi koulutoimesta ja varaa tapaaminen hänen kanssaan. Kerro hänelle suunnitelmistasi avoimesti ja pyydä lupaa toimia paikkakunnalla.

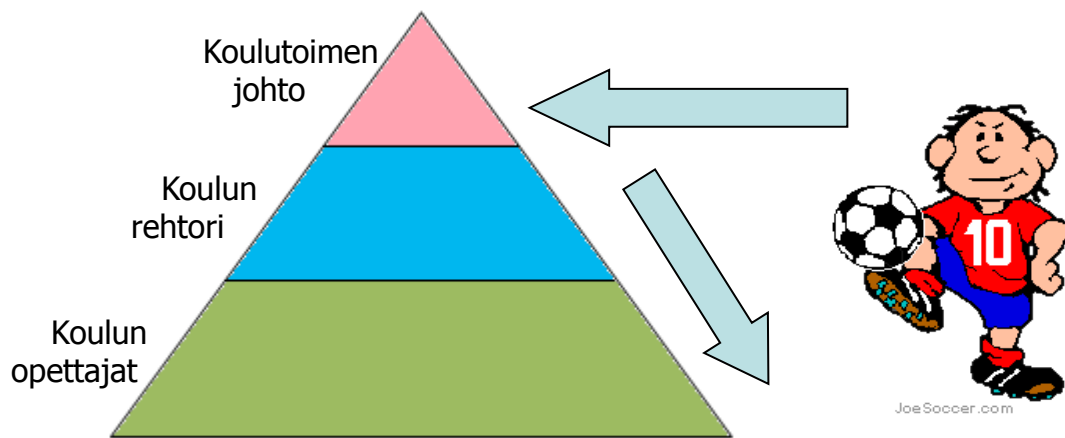
Tämän "vihreän" valon saatuasi seuraava porras onkin kohdekoulun rehtori. Toimi samoin hänen kanssaan kuin koulutoimenjohtajan kanssa. Muista mainita rehtorille, että paikkakunnan koulutoimi on tietoinen aikeistasi. On hyvä tiedostaa, että rehtori on melkoinen "kunkku" omassa koulussaan. Vierailu kouluun voi avautua tai sulkeutua tässä vaiheessa, joten valmistaudu tähän tapaamiseen huolella. Toki kannattaa hyödyntää jo kouluissa olevien tuttujen opettajien sekä kristittyjen opettajien suhteita.

Yleensä rehtorit siirtävät lopullisen päätöksenteon vierailuista aineopettajille tai luokanopettajille. Tähän vaiheeseen päästyäsi oletkin jo varsin pitkällä. Sovi opettajan kanssa tapaaminen, jonka aikana kerrot vierailusi sisällöstä. Pyri jo ensimmäisen tapaamisen aikana saamaan sopimus ensimmäisestä vierailusta. Merkitse sovittu vierailuaika itsellesi "kalenteriisi" välittömästi. Kannattaa myös ottaa muistiin opettajan puhelinnumero ja sähköpostiosoite. Nämä tiedot ovat arvokkaita silloin, jos syystä tai toisesta joutuu perumaan tai siirtämään kouluvierailun. Täyttäessäsi omaa kalenteriasi on hyvä tiedostaa, että et ole kone. Kokemuksesta sanoisin, että vierailuja ei kannata ottaa neljää tuntia enempää yhdelle päivälle.

Olitpa liikkeellä millä tasolla tahansa muista oikea asenne. Älä mene "hattu kourassa" ja arkailen tapaamisiin. Sinulla ei ole mitään hävettävää, vaan pelkästään voitettavaa. Vältä aggressiivista ja jyräävää otetta, sillä se sulkee monesti ovet

koulutyössä. Tässä vaiheessa tarvitaan ihmissuhdetaitoja, jotta voit "lukea" peliä oikein.

Kuva 3. Menestyksekkään ja pitkäjänteisen koulutyön avain on "huipulta" aloittaminen.

6.4 Yhteistyön voima – muut seurakunnat ym. järjestöt

Koulutyö on loistava mahdollisuus eri kristillisille tahoille ja seurakunnille tehdä yhteistyötä paikkakunnalla. Joskus vähäiset resurssit estävät koulutyön tekemisen, joten resurssien yhdistäminen on järkevää ja suositeltavaa. Yhdessä verkottumisen kautta voi siis mahdollistaa mahdollottoman toteutumisen eli koulujen ovien avautumisen ja evankeliumin julistamisen lapsille ja nuorille. Jos paikkakunnallasi ei vielä kukaan vieraile kouluissa, niin olisiko nyt aika etsiä yhteistyötahoja ja ryhtyä toimeen.

Tämän saman voi tehdä myös alueellisesti useampien seurakuntien toimesta. 3–6 seurakuntaa voi palkata yhteisen koulupastorin, joka toimii alueellisesti ja palvelee näin useampia seurakuntia. Näissä ja yhteistyökuviossa SVN:n henkilökunta auttaa mielellään.

7. Pelissä – mitä tunnilla tapahtuu

Olipa vierailusi millainen tahansa, tiedosta, että alku on hyvin ratkaisevaa. Se, millaisen mielikuvan luot itsestäsi ensimmäisen minuutin aikana, luo perustan vierailun onnistumiselle, joten ole hereillä ja ota tilanne haltuun. Ulkoinen olemuksesi viestittää oppilaille hyvin paljon. Ilmeet, asennot, liikkuminen ja pukeutuminen ovat isoja asioita kouluvierailuissa. Omasta kokemuksesta sanoisin, että rentous on yksi avain vierailun onnistumisessa.

7.1 Ole oma itsesi ja laita kaikki peliin

Kouluvierailu on aina mahdollisuus, joten älä säästele, vaan laita kaikki peliin. On mahdollista, että et tule koskaan enää näkemään juuri näitä oppilaita, joten motivaatiota ei varmaan tarvitse etsiä. Milloin viimeksi olet saanut puhua 20–30 ei-seurakuntanuorelle tai pyhäkoululapselle? Kouluvierailut ovat mielestäni paras paikka ja tilanne saavuttaa lapsia ja nuoria evankeliumin sanomalla.

Yksi tärkeä asia kouluvierailuissa on se, että löytää oman tyylinsä, tunnistaa omat vahvuutensa ja uskaltaa ”pelata” niillä rohkeasti. Muilta saadut ideat ja toimintatavat ovat hieno lisämauste, mutta haastan sinua kehittämään oman tavan ja tyylin vierailuilla kouluissa. Käytä rohkeasti sitä lahjakkuutta, luovuutta ja elämäkokemusta, mitä Jumala on sinulle antanut.

Äärimmäisen tärkeää on, että olet vierailusi aikana ja muulloinkin 100 –prosenttisesti asiasi ja sanomasi takana. Yleensä ihmisiin tekevät parhaimman vaikutuksen ne, jotka ovat itse innostuneita ja ”syttyneitä” asialleen. Tämä sama lainalaisuus pätee myös kouluvierailujen kohdalla, joten saakoon Jumalan Henki innoittaa sinua. Arvosta työtäsi ja sanomaasi!

Kouluvierailujen aikana on yleensä taustahälyä ja tilanne on muutenkin toisenlainen kuin tutussa ja turvallisessa seurakuntatilaisuudessa. Niinpä äänenkäyttö nousee ratkaisevaan osaan vierailujen kohdalla. Ääntä pitää uskaltaa käyttää hyvän maun

puitteissa. Artikuloi selkeästi ja varmista aina, että puheesi kuullaan takimmaiseen penkkiin saakka. Kannattaa suosia kouluvierailuissa normaalia puhekieltä ja välttää slangia. Slangin käyttö on suotavaa mielestäni vain siinä tapauksessa, että se on luontevaa ja luonnollista vierailijan suussa. Äänen volyyymia on hyvä vaihdella tilanteesta riippuen ja puhua sopivalla rytmillä. Muista myös säilyttää katsekontakti oppilaisiin.

”Surkea ääni voi herättää naurua ja sanoma voi menettää kärkensä.”

(Spurgeon)

7.2 Tee tilattu vierailu eläväksi

Jos aioit tehdä pitkäjänteistä koulutyötä paikkakunnalla, on ehdottoman tärkeää pysyä aiheessa. Vierailijan täytyy kunnioittaa sovittua aikataulua ja sisältöä tai muussa tapauksessa voi vierailusi jäädä viimeiseksi kyseisessä koulussa ja jopa sulkea ovet muiltakin kristillisiltä vierailijoilta.

Aivan yksinkertaiset ohjeet ovat: pysy aiheessa ja mene ajoissa paikalle.

Myöhästyminen on huono ”signaali” kouluille ja sitähän ei vierailija halua antaa.

Olen jo useaan otteeseen maininnut luovuuden ja havainnollistamisen. Ne ovat mielestäni onnistuneen kouluvierailun ydintä. Oppilaille täytyy jäädä jotain mieleen vierailusta. Sinun täytyy erottua eduksesi jollakin tavoin. Oppilaat täytyy pystyä yllättämään positiivisesti. Havainnollistamisessa apuna voi käyttää videoita, musiikkia, draamaa, näytelmiä, kuvia, sarjakuvia ja omia kokemuksia. On hyvä tiedostaa, että suurin osa ihmisistä pitää tarinoista. Tarinoiden kautta on hyvä ”vangita” oppilaiden ajatukset. Kokemuksestani sanon, että älä mene luennoimaan, vaan mene tekemään kouluvierailusta SHOW Jumalan kunniaksi ja nauti siitä samalla myös itse!

7.3 Hyökkäys- vai puolustuspeliä – vierailun ainutlaatuisuus

Jokainen luokka on ainutlaatuinen, koska se muodostuu ainutlaatuisista ja ainutkertaisista ihmisistä. Kouluvierailujen yhteydessä havaitsee muutamia perusluokkatyyppisiä, joissa on tiettyjä ominaispiirteitä:

- passiivinen luokka

Tällaiselle luokalle on ominaista hiljaisuus ja poissaolevuus. Oppilaat istuvat tuoleillaan flegmaattisen oloisina eikä heihin saa kontaktia.

- aktiivinen luokka

Tällaiselle luokalle on ominaista puheensorina, välittömyys ja avoimuus.

Oppilaisiin on helppo saada kontakti ja he osallistuvat tunnin kulkuun tehden kysymyksiä.

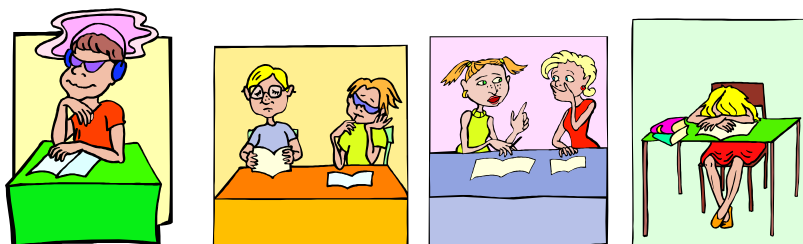
- ”häirikkö” luokka

Tällaiselle luokalle on ominaista yleinen levottomuus ja turvattomuus.

Oppilaat kapinoivat avoimesti lähes kaikkea vastaan. Kukaan ei tunnu kuuntelevan yhtään mitään, koska oppilaat ”pelaavat omia pelejään” oppitunnin aikana.

Koululuokassa yksittäisellä oppilaalla saattaa olla myös tietynlaisia rooleja, joiden taakse lapsi tai nuori on kätkeytynyt. Tällaisia negatiivisesti oppituntiin vaikuttavia rooleja voivat olla mm. seuraavat:

- hallitsija = oppilas, joka on lähes koko ajan äänessä
- viisastelija = oppilas, joka kommentoi ”herjaavasti”
- katselija = oppilas, joka on fyysisesti läsnä, mutta henkisesti poissa tunnilta
- vähättelijä = oppilas, joka latistaa tunnelmaa omalla pessimismillään

Kuva 4. Koulutyössä kohtaa monenlaisia ihmisiä erilaisissa tilanteissa.

Vierailija kohtaa erilaisia oppilaita ja erilaisia tilanteita jatkuvasti, joten yhtään samanlaista vierailua ei tule tapahtumaan. Tämä on työn rikkaus, mutta samalla myös iso haaste. Haastavimpana olen itse kokenut luokat, jotka ovat passiivisia. Tällaisen vierailun jälkeen tuttuna tunteena on usein epäonnistumisen kokemus.

Tosiasia on se, että aina kaikki ei mene ”nappiin”, sinua ei kuunnella tai vierailu epäonnistuu jollakin muulla tavoin. Silloin on hyvä muistuttaa itselleen, että saat olla keskeneräinen ja sinun ei tarvitse osata tai tietää kaikkea.

Kuva 5. Kouluvierailujen aikana tulet kohtaamaan monenlaisia kysymyksiä ja on hyvä tiedostaa, että vierailijan ei tarvitse osata vastata kaikkiin kysymyksiin.

Itse olen ottanut ”häiriköt” tavalla tai toisella mukaan tunnin kulkuun. Heillä on usein tarpeena tulla huomatuksi, joten jos voi käyttää heitä tunnin aikana avustajina, se usein hiljentää heidät. Älä säikähdä vastustusta, vaan rukoile herkkyyttä ja viisautta reagoida ongelmallisiin tilanteisiin oikein.

Asioista puhuminen niiden oikeilla nimillä ja huumori, jolla tässä yhteydessä tarkoitan omille virheille nauramista, ovat usein keinoja selviytymiseen tiukoistakin tilanteista. Uskon, että suurimpana vaikuttavana tekijänä on AITOUS. Vierailijan aitous on se, joka lopulta tekee vaikutuksen ja jää puhuttelemaan oppilaita ja henkilökuntaa. Bill Hybelsin kommentti aitoudesta sopii todella hyvin koulumaailmaan.

”Yhteiskunnassamme on nykyisin niin paljon teeskentelijöitä, että aidot, vilpittömät ihmiset saavat aikaan melkoisen hämmennyksen vain olemalla oma itsensä.”

8. Mitä pelin jälkeen – vierailun päätös

Kaikella hyvällä on taipumus päättyä joskus ja niin on kouluvierailunkin laita. Haluan korostaa tässä hyvän ja hallitun lopetuksen merkitystä. Lopetus on yhtä tärkeää kuin aloitus. Se, miten vierailu päättyy, jättää viimeisen mielikuvan sinusta vierailijana ja viimeiset sanat jäävät usein mieleen. Joten valmistele lopetus hyvin.

8.1 Jätä hyvä jälki

Lopetuksen yhteydessä on helppoa ja luontevaa kutsua oppilaita tutustumaan seurakunnan toimintaan tai kertoa paikallisen seurakunnan toiminnasta yleisesti. Jos olet ajatellut jakaa tai jättää materiaalia oppilaille niin silloin on ehdottoman tärkeää sopia siitä jo etukäteen opettajan tai koulun henkilökunnan kanssa.

Pyri kiireettömään lähtöön ja keskustele opettajan sekä oppilaitten kanssa, jos se vain on mahdollista. Tee vierailu siten, että ilkeät ja voit tulla toisenkin kerran. Älä ahdistele hengellisillä asioilla, tai esiinny ”lopunajan profeettana”, koska se ei ole koulutyön tarkoitus. Yksi kouluvierailujen tavoitteista on luoda pitkäaikaisia suhteita kouluihin ja sen kautta oppilaisiin. Yksi selkeimpiä mittareita kouluvierailun onnistumisesta on se, että sinua kutsutaan koululle uudelleen.

8.2 AAR – after action review

Tämä kirjainyhdistelmä haastaa vierailun päätteeksi arvioimaan tehtyä työtä. Usein juuri ns. loppuarvioinnin puute estää meitä kehittymästä. Kouluvierailujen osalta mielestäni arviointi on hyödyllistä ja ehdottoman kannattavaa, koska vaarana on nopeasti ”urautuminen” ja itsensä toistaminen tai samojen virheiden teko aina uudelleen.

Luo aluksi ns. tapahtumakuvaus eli palauta mieleesi, mitä vierailun aikana tapahtui. Seuraavaksi voit pohtia ja arvioida vierailun onnistuneita kohtia ja miettiä syitä siihen, miksi ne asiat onnistuivat. Vierailun huonosti menneet osiot tai kohdat voit

seuraavaksi palauttaa mieleesi ja miettiä myös niiden kohdalla syitä. Lopuksi esille nousseiden asioiden pohjalta voit haastaa itsesi miettimään sitä, kuinka vierailun voisi tehdä vielä paremmin.

9. Peliä pelin sisällä – varusta uskovat nuoret toimimaan kouluissa

Koulutyöstä puhuttaessa ei sovi koskaan unohtaa seurakuntamme omien lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksia. He ovat koulussa joka päivä ja he voivat kaikkein parhaiten saavuttaa oman ikäryhmänsä. He osaavat puhua oikeaa kieltä oikealta tasolta. Joten yksi merkittävä osa koulutyötä on seurakunnan lasten ja nuorten varustaminen vaikuttamaan omassa ympäristössään. He voivat luonnollisella tavalla kertoa JEESUKSESTA ystävilleen ja kutsua heitä seurakunnan tilaisuuksiin tai tapahtumiin.

*...varustaakseen kaikki seurakunnan jäsenet palvelutyöhön,
Kristuksen ruumiin rakentamiseen. (Ef. 4:12)*

Uskovia lapsia ja nuoria kannattaa myös rohkaista järjestämään päivänavauksia, rukous- ja raamattupiirejä tai muita kristillisiä tapahtumia omiin kouluihinsa. Näissä he usein tarvitsevat alussa apua, joten ole valmis auttamaan.

Nyt on työn aika! Rohkaistaan toinen toisiamme ja käykäämme avatuista ovista sisään vieden mukanaamme EVANKELIUMIN sanoman SUOMEN kouluihin tavalla tai toisella.

Lähteet:

*Kansallinen nuorisotutkimus 2007, 15/30 Research
(<http://www.1530kerho.fi/knt2007julkaisu.pdf>)*

*Tavalla tai toisella tarttuva usko Bill Hybels
1997 Jyväskylä Päivä Osakeyhtiö*

*Saarnamies kotona ja kokouksessa C.H. Spurgeon
1987 Jyväskylä Gummerus Oy*